

Ο ΑΗΣ - ΓΙΑΝΝΗΣ Ο ΣΙΔΕΡΟΣ

ΤΟΥ μελτεμιού ή δροσερή πνοή έδινε κουράγιο και δύναμη στής νειές και στα παλληκάρια που πανηγυρίζανε κάτω στο έρημικό ξωκλήσι, στον "Αη-Γιάννη τον άποκεφαλιστή.

Είχε τελειώσει το σπέρνιασμα, είχαν μοιράση το αντίδωρο και με το φαγοπότι άνοιξαν τα στόματα για γέλια και τραγούδια και όλοι οι πανηγυριστάδες έγλεντούσαν με την καρδιά τους. 'Ο ποταμός αντιλαλούσε τα τραγούδια, και τ' αντικρουό βουνό, σ'ά νάθελε κι' αυτό να κινηθή και να χορέψη, ξανάλεγε τής τρελές δοξαριές του βιολιού που συνώδεε το χορό.

'Η νύχτα είχε σκοτεινιάση τον ουρανό· μαύρα σύννεφα, τα πρώτα του χειμώνα ύστερα από τη αλγουςτιάτικη δροσιά, έκρυβαν τα άστρα· ο άέρας φρέσκος βοριάς έσφυροκοπούσε στο κοντάρι και έτίναζε τη σημαία του Πανηγυριού, έστροφογύριζε μέσα στην αύλή της εκκλησιάς· τα δέντρα γύρω-τριγύρω κουνούσαν περίλυπα τους κλώνους των, που σε λίγο θα τους έπιανε της βαρυχειμωνιάς ή παγωνιά και θα τά γδυνε και θα τάφηνε χωρίς πρασινάδα. Το άγριο τρισκόταδο της νύκτας έσκόρπιζαν ή φωτιές που άναβαν τα παιδιά γύρω στο λόγγο.

'Η φλόσκα με το κρασί έπαιρνε βόλτα και ο χορός είχε ανάψη· τα νειάτα δε φοβούνται ούτε την άγριάδα της νύκτας ούτε του χειμώνα την παγωνιά, γιατί έχουν φλόγα που φωτίζει και θερμαίνει.

*
* *

Τα μεσάνυχτα είχαν σημαδευτή στον ουρανό από την πούλια που ήταν 'ψηλωμένη άπάνω από το βουνό· οι νειοί είχαν σκορπίση άλλοι στο χωριό κι' άλλοι στής στάνες για τα ζώα τους· μόνο ή κοπέλλες έχόρευαν άναμεταξύ τους κι' έλεγα ένα σωρό τραγούδια γλυκά.

Μὰ ἄξαφναν ὅλα ἐσταμάτησαν. "Ενα τραγοῦδι ἀπάνω στὸν ἦχο ποῦ τραγουδοῦσαν ἡ νειές, ἄγριο ὅμως, ἔλυσε τὰ γόνατά τους καὶ ἔδωξε ἀπὸ τὰ παρθενικά τους πρόσωπα τὸ κοκκινάδι τῆς ζωῆς, καὶ τῆς χαρᾶς τὸ ἀπεικόνισμα — τὸ γέλιο.
Βαθειὰ ἀπὸ τὸ λόγγο ἀκούστηκε τὸ τραγοῦδι :

*Καὶ χορεύετε κοπέλλες
"Οσο νᾶβγῃ τὸ φεγγάρι
Κι' ὅταν ἔβγῃ τὸ φεγγάρι
"Ολες στὸ γιὰλὸ κουβάρι.*

— Οἱ Κουρσάροι! ἀκούστηκε μιὰ φωνή, καὶ ὅλες σὰν τῆς πέρδικας ποῦ φτερουγίζουν στοῦ μπαρουτιοῦ τῇ μυρωδιά, ἐχύθησαν μέσα στὴν ἐκκλησιὰ.

Εἰξεραν ἡ ἄμοιρες τί τῆς ἐπερίμενε ἂν τῆς ἔπιαναν οἱ Κουρσάροι.

"Ολες γονατιστὲς μπροστὰ στὸν ἄη - Γιάννη τὸν ἀποκεφαλίστη παρακαλοῦνε τῇ χάρι του νὰ κάμῃ τὸ θάμα του.

* *

'Απὸ βαθειὰ σὰ νὰ προσπαθοῦσε νὰ ξεμπλέξῃ καὶ νὰ κάμῃ δρόμο ἀπὸ κάτι κλαδιὰ ποῦ ἦταν σ' ἓνα μακρυνὸ βουνό, ἔξεπρόβαλε τὸ φεγγάρι, σιγὰ - σιγὰ, μκτωμένο, φαγωμένο τὸ περισσότερο, σὰν βχρυστισμένο ἀπὸ τὸ τακτικὸ ταξειδί του τὸ ἀτέλειωτο.

'Απὸ τὸ παραθυράκι τῆς ἐκκλησιᾶς μιὰ νειὰ φωνάζει :

— Βγαίνει τὸ φεγγάρι! τώρα θάρχουνε οἱ κουρσάροι.

Γρήγοροι σὰν τὴν πνοή τοῦ χάρου, ἀνέβηκαν ἀπὸ τὸ λόγγο, ἐπήδησαν στὴν αὐλὴ καὶ ἐρρίχτηκαν στὴν πόρτα τῆς ἐκκλησιᾶς, τὴ μισοσταπισμένη ἀπὸ τὰ χρόνια, γιὰ νὰ τὴ σπάσουν καὶ νὰ πάρουν ἀπὸ μέσα τῆς τρυφερῆς παρθένες, νὰ τῆς σκληθώσουν καὶ νὰ τῆς πουλήσουν κάτω στὸ Τούνεζι, στὸ 'Αλιτζέρι, στὴ Μπαρμπαριά.

— "Αχ, ἄη - Γιάννη, σιδέρωσε τὴν πόρτα σου!

Εἶπαν ὅλες ὅταν τὸ πρῶτο τρίξιμο ἀκούστηκε ἀπὸ τὰ πελέκια τῶν κουρσάρων.

* *

"Ολὴ τὴ νύκτα οἱ ἄνθρωποι ἐκτυποῦσαν, μὰ ἡ πόρτα δὲν ἔσπασε! ὁ "Αη - Γιάννης ὁ ἀποκεφαλιστὴς ἔκχεσε τὸ θαῦμά του οἱ κουρσάροι, μόλις ἄρχισε νὰ γλυκοχαράζῃ, ὅρνια τῆς νύκτας

ποῦ φοβοῦνται τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἐπῆραν τὸν κατήφορο, ἐπῆ-
γαν στὸ καίχι τους, κι' ἐφύγανε, φοβισμένοι κι' αὐτοὶ γιὰ τὸ
θαῦμα τοῦ ἀγίου.

Ἀπὸ τότε τὸ ξώκκλησο αὐτό, ποῦ πανηγυρίζει τὸν Αὔγου-
στο, ἐβαπτίστηκε : ὁ Ἄης - Γιάννης, ὁ Σιδερός.

ΑΓΓΕΛΟΣ Α. ΚΟΣΜΗΣ

ΤΟ ΑΓΓΕΛΟΥΔΙ

- Πες μας, ποῦθε ξεκίνησες, ποῦ πᾶς, χρυσὸ παιδάκι ;
- Ἀπὸ παντοῦ ξεκίνησα καὶ ἔρχομαι ἐδῶ πέρα.
- Ποῦ ἡῦρες αὐτά σου τὰ γλυκά, τὰ γαλανὰ ματάκια ;
- Τὰ ἐπλάσα στὸ ἄπειρο περνῶντας τὰ οὐράνια.
- Ποιὸς σοῦκαμε ἔτσι φωτεινό, ψηλὸ τὸ μέτωπό σου ;
- Σὰν χιονῶδι, ὠμορφα, ἀπαλά, μὲ χაῖδεψ' ἓνα χέρι.
- Πῶς εἶν' ἴσάν ρόδο ζωντανὸ τὸ ἄσπρο μάγουλό σου ;
- Μ' ἔν' ἄγνωστο κρυφὸ νερὸ ἡ Ζωὴ μ' ἔχει ραντίσει.
- Ποῦ ἡῦρες τὸ χαμόγελο ποῦ φέγγει στή θωριά σου ;
- Ἐσκύψαν καὶ μὲ φίλησαν στὰ χεῖλη τρεῖς ἀγγέλοι.
- Καὶ ποιὸς σοῦ χάρισε αὐτά τὰ κοραλλένια αὐτάκια ;
- Κεῖ ποῦ μιλοῦσε ὁ Θεὸς προβάλαν μοναχά τους.
- Τὰ κονδυλένια χέρια σου, τὰ φαρφουρένια μπράτσα ;
- Ἀγάπης φτερουγίσματα νοιώθω, θερρῶ πῶς εἶνε.
- Καὶ ποιὸς τεχνίτης λάξευσε τὰ δυὸ σου ποδαράκια ;
- Ἀπ' ἔπου βγαίνουν ἡ χρυσὲς τῶν Χερουβείμ φτεροῦγες.
- Καὶ πῶς αἰσθάνεσαι πῶς σὺ εἶς' ὅλ' αὐτά ποῦ νοιώθεις ;
- Ἐσυλλογίσθη ὁ Θεὸς γιὰ μέ, καὶ εἶμ' ὁ λογισμὸς του.
- Ἀχ, τρισαγαπημένο μου, 'ς ἐμᾶς πῶς ἦρθες τώρα ;
- Ἐσκέφθη ὁ Θεὸς γιὰ σᾶς, κ' ἐκίνησα γιὰ ν' ἄλθω.

(Διασκευὴ ἐκ τῆς Ἑρμύνης).